

a vakok budapesti intézete. Nagyon becsülhető továbbá azoknak az igazgatóknak és szaktanároknak fáradozása, kik a cserkészzetnek eléggé nem értékelhető, nemesítő hatását felhasználják a siketnéma tanulóifjúság nevelésére is (Vác, Budapest). Mindenhol meg kellene szervezni a cserkészzetet, mert jóval előbbre vinné például a siketnémák erkölcsi fejlődését.

A vakok budapesti állami intézetében az ő különleges taneszközeiknek: az írógépeknek, olvasókönyveknek, domborművü térképeknek, Braille-betűiknek alkalmazási módja (írás-olvasás) ragadja meg feltűnően a figyelmet. Ez intézetben négy fokozatos osztály s efelett három továbbképző jelzi az iskolai vakoknak ezidőszertinti szellemi színvonalát. A Vakok Budapesti Országos Intézete megalkotta három külön csoportban a gyengetehetségű vakok, a kevéssé látó vakok és a vak-siketnémák tanítását is. E feladatoknak vállalásával formásan kikerekített mintaintézménnyé lett a Vakok Budapesti Intézete.

A 40 intézménynek a tanulók létszámára vonatkozó adatai ezek: kilenc siketnéma intézetben 993; két siketnéma fiú- és leányfoglalkoztató intézetben 69, egy nagyothallók intézetében 40, két beszédhibások intézetében 671, összesen: 1773 tanuló. Öt vakok tanintézetében 493, egy vakok foglalkoztatójában 23, összesen: 516. A szellemileg fogyatékosok öt intézetében 358, 15 kisegítőiskolában 1989, összesen: 2347. Végösszeg: 4636 tanuló. A tanárok száma óraadókon és hitoktatókon kívül 215.

Ez érdekes és értékes mű ismertetésének azzal a kérdéssel szakítom véget, vajjon nem válnék-e a könyv szerkezetének javára, ha az egyes intézetek ismertetése általában azonos szempontokból s egyazon sorrendben történék:

Ereos Borbély Sándor.

M. Buday Júlia dr.: A magyar filozófiai irodalom bibliográfiája 1901—1925.

Budapest, 1929. Kir. Magyar Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., XII + 248 l.)

Ára 20 pengő.

Főlöszlegesen volna hosszadalmasan bizonyítgatni, hogy a célszerűen szerkesztett könyvészeti összeállítások mily fontos kellekai a tudományok eredményes művelésének. Pedig mi magyarok meglehetősen hiával vagyunk olyan könyvészeti kalauzoknak, amelyekben a kutató összegyűjtve találna valamely kérdésnek ha nem is teljes, legalább egy-egy nagyobb időkört felölelő magyar nyelvű irodalmát. Különösen tudományos folyóirataink anyagáról lehet elmondani, hogy jórészen a holt tőke sorsára van kárhóztatva, mert alig egy-két folyóiratunknak van egész évfolyamsorozatok anyagát feldolgozó tartalommutatója és így a bennük felhalmozott számos kisebb-nagyobb cikk félig-meddig szinte el van temetve. Ezért az Országos Könyvforgalmi és Bibliográfiai Központ élénken érzett hiányt pótol azzal, hogy *A magyar tudományos irodalom bibliográfiája 1901—1925* összefoglaló cím alatt oly könyvészeti kiadványsorozatot indított meg, amely bár nem valamennyi, de sok tudományszakra nézve feltárja az érdeklődők előtt a XX. század első negyedének magyar tudományos irodalmát.

E sorozatnak első kötete a jelzett időszak magyar filozófiai irodalmának könyvészetét foglalja magában. Minden ilyenmű összeállítás értékét két

dolog adja meg: először az anyaggyűjtésben a teljességnél minél nagyobb mértékben való megközelítése, másodszor az összegyűjtött anyagnak a megtalálás szempontjából minél gyakorlatiasabb elrendezése. Az előttünk lévő kötet mind a két tekintetben mintaszerű. A lehető teljességre törekvés követelményének azzal tesz eleget, hogy az önállóan megjelent műveken kívül lajstromozza folyóirataink közleményeit is, nem feledkezvén meg a középiskolai értesítőkből eldugott értekezésekről sem. Az anyag beosztását természetesen a filozófiának különféle szakokra való tagozódása szabta meg. Ennek a tartalomjegyzékben található részletes feltüntetése alapján, valamint a névmutató segítségével könnyen föllelhetjük a könyvből, amit keresünk.

A filozófiával való benső kapcsolatánál fogva némi hely jutott az összeállításban a pedagógiának is: fel vannak véve azok a pedagógiai művek és cikkek, amelyeknek tárgya többé-kevésbé filozófiai természetű. Ez egészen megokolt eljárás, mert hozzájárul a filozófiai irodalom jegyzékének teljességéhez, ezenkívül pedig a magyar neveléstudományi irodalom könyvészetét külön kötet fogja önállóan feldolgozni. A kiadványsorozat filozófiai részének kiválóságát elismerve örömmel várjuk a készülő pedagógiai rész megjelenését is.

Nagy J. Béla.

Dezso Lipót: Külföldi iuresaságok Magyarországról. Mit tanítanak rólunk a külföldi iskolákban? Szombathely, 1928. Dunántúli Nyomdavállalat Rt. (8-r., 96 l.)

Általánosan ismeretes a külföldi tankönyvmetely s ez a füzet csokorba köti ezt a kellemetlen illatú virágot. Sorra veszi az európai országok földrajzi és történelmi tankönyveit és összegyűjti mindazon hibás vagy célzatosan elferdített magyar vonatkozású közleményeket, melyek hazánkról szólnak. Ez a gyűjtemény főleg azért érdekes, mert többek között a francia földrajzi tájékoztatlanságot és tudatlanságot döntő befolyásának állapítja meg a trianoni határok létesülésében. Kísért a mult. Hazánkat a külföld mint az Osztrák-Magyar Birodalomnak egyik részét ismerte s lehetőleg az osztrákon keresztül, így érthető az a sok téves adat, mellyel minduntalan találkozunk.

A külföldi tankönyvek jól ismert magyar alakjai: a cigány, a betyár, a szegénylegény, a csikós, a pusztá a vadlovakkal és lókötékekkel, a város gyünge közbiztonságával és az ország a sok analfabétával. Senki sem lepődik már meg itthon azon, hogy a magyar paraszt nappal szánt-vev, estére pedig lovára kap vagy kasos szekereére ül, fegyvereit magához veszi és barátaival zsákmányra indul, valószínűleg mint afféle briganti, továbbá, hogy néhány megyében — különösen a magyarlakta járásokban — állandóan haditörvényszék működik. (!)

Érthető, hogy a jóindulatú szomszédok azt terjesztik rólunk, hogy Magyarország távol áll attól, hogy modern és művelt országnak tekintessék, amikor nem egyéb, mint az elhanyagolt latifundiumok birodalma, ahol a műveltség nem ver gyökeret. Rabszolgaság nyilvánul meg a közigazgatásban, — a legfinomabb módon kizárják onnan a románokat. (!)

Általában hangoztatják a külföldön, hogy nálunk elnyomták a nemzeti-